

Industriklivet – uppskalning och kommersialisering

Energimyndigheten välkomnar ansökningar till Industriklivet. Medel kan sökas för förstudier, pilot- och demonstrationsprojekt samt investeringar som bidrar till att uppnå Industriklivets syfte. En ansökan kan göras när som helst under året.*

Innehåll

1	Vilka projekt kan få stöd?	3
2	Vem kan söka?	4
3	Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier	5
4	Så här ansöker du	6
5	Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?	6
6	Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?	7
7	Om ni beviljas stöd	7
8	Utllysningen är en del av Industriklivet	7
9	Om du har frågor	8
	Bilaga 1 – Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?	9
	Bilaga 2 - Allmänna villkor för stöd	16

1 Vilka projekt kan få stöd?

Sveriges riksdag har antagit klimatmålet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären 2045, och därefter uppnå negativa utsläpp. Stora och komplexa tekniksprång krävs inom flera industrier för att nå klimatmålet. För att stödja omställningen har regeringen beslutat om den långsiktiga satsningen Industriklivet.

I denna utlysning välkomnas ansökningar för innovativa projekt med en tydlig koppling till implementering av teknik eller lösningar i kommersiell miljö. Projektet ska bidra till ett eller flera av nedanstående områden:

1. minska **processindustrins utsläpp av växthusgaser** som har ett direkt eller indirekt samband med processutsläppen
2. **negativa utsläpp** genom geologisk lagring av växthusgaser av biogent ursprung
3. klimatomställningen i samhället genom att tillämpa ny teknik eller andra innovativa lösningar inom industrin, så kallade **strategiskt viktiga insatser inom industrin**.

Stöd inom utlysningen kan ges till projekt som avser förstudier, pilot- och demonstrationsanläggningar samt investering i kommersiella anläggningar. Stöd kan lämnas till projekt enligt bland annat nedanstående artiklar i [kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#) (GBER):

- pilot- och demonstrationsprojekt, motsvarande experimentell utveckling, samt genomförbarhetsstudier inför pilot- och demonstrationsprojekt (enligt artikel 25)
- investeringsstöd till miljöskydd, inklusive utfasning av fossila bränslen (enligt artikel 36)
- investeringsstöd till främjande av energi från förnybara energikällor, av förnybar vätgas och av högeffektiv kraftvärme (enligt artikel 41)
- investeringsstöd till resurseffektivitet och till att stödja övergången till en cirkulär ekonomi (enligt artikel 47)
- studier och konsulttjänster som har ett direkt samband med en eventuell framtida investering, så kallade miljöstudier (enligt artikel 49)

Ansökan kan göras när som helst under året. Bedömning av ansökningar sker löpande. Ambitionen är att ansökningarna ska vara granskade och beslutade inom tre till sex månader efter att en komplett ansökan har lämnats in. Om det sökta stödet är i den omfattning att det krävs ett godkännande av EU-kommissionen är tiden från ansökan till beslut längre. Projekt kan pågå som längst till 31 december 2031. Projektet kan starta tidigast två månader efter att ansökan lämnas in.

Avser ditt projekt industriell forskning eller akademiskt driven forskning och utveckling - se aktuell forskningsutlysning inom Industriklivet.

Område 1 – processindustrins utsläpp av växthusgaser

Stöd inom detta område ges till projekt som bidrar till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser samt andra växthusgasutsläpp såsom vissa förbränningsutsläpp och diffusa utsläpp kopplade till processrelaterade utsläpp, i syfte att finansiera tekniskprång och understödja industrins ambitioner att ställa om.

Med processrelaterade utsläpp avses utsläpp direkt från industrins processer enligt klimatrapporteringen samt utsläpp som uppstår vid förbränning av restprodukter från fossila råvaror i tillverkningsprocesser, till exempel fackling av industriella restgaser. Konventionella bränslebyten utan innovationshöjd ingår inte.

Projekt som syftar till utveckling av tekniker och system för koldioxidinfångning, transport och lagring (CCS) av koldioxid med fossilt ursprung kan endast få stöd i de fall andra rimliga alternativ saknas.

Område 2 – negativa utsläpp

Stöd inom detta område ges till projekt som kan bidra till permanenta negativa utsläpp av växthusgaser genom avskiljning, transport och geologisk lagring eller motsvarande permanent lagring av växthusgaser av biogent ursprung eller som tagits ut ur atmosfären.

Permanent negativa utsläpp uppnås exempelvis vid infångning och permanent lagring av koldioxid från förbränning av biobränslen, så kallad bio-CCS, eller vid infångning och permanent lagring av koldioxid direkt från atmosfären, så kallad DAC (Direct Air Capture). I område 2 – negativa utsläpp ingår inte användning av biogen koldioxid (bio-CCU).

Område 3 – strategiskt viktiga insatser inom industrin

Med strategiskt viktiga insatser menas tillämpning av ny teknik eller andra innovativa lösningar inom industrin som på ett väsentligt sätt bidrar till att minska växthusgasutsläppen i övriga samhället. Dessa insatser inom industrin kan vara ny teknik och innovativa lösningar eller nya system och värdekedjor.

2 Vem kan söka?

Alla aktörer som kan bidra till Industriklivets syfte kan söka bidrag. Det kan till exempel vara:

- företag
- universitet och högskolor
- institut
- offentlig sektor

Målgrupper för de olika områdena:

- Område 1 – processindustrins utsläpp av växthusgaser riktar sig mot industrier med processutsläpp av växthusgaser, främst inom järn- och stål, kemi- samt mineral- och cementindustrin.
- Område 2 – negativa utsläpp är främst riktat mot företag med biogena utsläpp av växthusgaser inom exempelvis massa- och pappersindustrin samt kraft-/värmeverk, men även företag som vill avskilja koldioxid från atmosfären, DACCS.
- Område 3 – strategiskt viktiga insatser riktar sig mot industrier som på ett väsentligt sätt kan bidra till samhällets klimatomställning genom att tillämpa ny teknik eller andra innovativa lösningar.

För projekt inom denna utlysning krävs att relevanta användare av resultaten inom industrin deltar aktivt. Projekt där olika typer av aktörer, branscher och värdekedjor samverkar, där det är relevant för projektets genomförande, ses som positivt men är inte ett krav. Jämställdhet och mångfald ska beaktas vid sammansättning av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll, samt i dess mål och effekter.

3 Projektförslagen bedöms utifrån följande kriterier

För att få möjlighet till stöd enligt Industriklivet måste du uppfylla följande krav:

- Projektet ska omfattas av något, eller flera, av Industriklivets tre områden
- Du ska skicka in den obligatoriska bilagan

Projektet bedöms i relation till syftet med Industriklivet och utifrån nedanstående bedömningskriterier:

- Potential till minskade eller negativa växthusgasutsläpp som ett direkt resultat av projektet, vid implementering eller vid kommersiell spridning.
- Nyhetsvärde och innovationshöjd. Värdet av projektets resultat i förhållande till befintlig kunskap och lösningar. I vilken grad lösningen omfattar en ny innovation.
- Näringslivs- och/eller samhällsnytta. Hur projektet kan komma till nytta eller skapa värde. För stöd inom område 3 (strategiskt viktiga insatser) – motivera på vilket sätt projektet avser en strategiskt viktig insats som är väsentlig för klimatomställningen.
- Aktörskonstellation. Projektgruppens sammansättning inklusive relevanta deltagare från värdekedjan och kompetens att genomföra projektet.
- Genomförbarhet, med tyngdpunkt på möjligheten att nå projektets mål sett till genomförande, inklusive budget och tidplan.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det. Exempel på kompletterande information:

- Projektledarens och andra nyckelpersoners CV om max en A4-sida vardera
- Fördelning av kostnader per arbetspaket
- Detaljerad beräkning av potential för koldioxidminskning

4 Så här ansöker du

Följ dessa steg så går handläggningen av din ansökan snabbare:

- Använd e-tjänsten ”Finansiering av forskning och innovation” på Mina sidor för att skriva din ansökan (<https://minasidor.energimyndigheten.se>)
- Börja med att ansöka om behörighet att få företräda koordinatören, det vill säga den organisation som ska samordna projektet, som ska ta emot stödet från Energimyndigheten och som ska vidarebefordra stöd till de eventuellt övriga stödmottagare som deltar i projektet. Ansök om behörighet i god tid, eftersom det kan ta ett par dagar att få behörigheten. Du får ett mejl när din ansökan har godkänts.
- När du har fått behörighet till e-tjänsten har du tillgång till formuläret ”Ansökan om finansiering av forskning och innovation”, som du ska fylla i och skicka in. Mer information om vad som ska stå i fälten finns beskrivet i [Anvisningar för ansökan](#). Observera att projektbeskrivningen ska framgå av ansökningsblanketten och ska inte bifogas som bilaga. Bilagorna ska tydligt komplettera ansökningsformuläret och inte innehålla samma information som ansökningsformuläret.

5 Hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?

Projektets omfattning och högsta tillåtna stöd per projekt är helt beroende av projektets karaktär. Hur mycket stöd varje projektpart kan få beror bland annat på:

- hur stora stödberättigande kostnader som projektparten har
- om projektparten är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- vilken typ av aktiviteter som ingår i projektet

För utförligare information om stödnivåer, stödberättigande kostnader och typ av verksamhet se [bilaga 1](#).

6 Vad händer efter att jag lämnat in vår ansökan?

Er ansökan bedöms av Energimyndigheten som även kan komma att ta rekommendationer från externa experter i beaktande.

Energimyndigheten kan komma att begära att du lämnar in en komplettering av ansökan om vi finner skäl för det. Begäran kan till exempel gälla ökat krav på samfinansiering, förändringar i projektplanen eller utförligare beskrivning av projektiden.

Energimyndigheten tar kreditupplysning på sökande företag.

Beslut fattas normalt tre till sex månader efter att en komplett ansökan har lämnats in. Du får kort därefter ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats. Om det sökta stödet är i den omfattning att det krävs ett godkännande av EU-kommissionen är tiden från ansökan till beslut längre.

7 Om ni beviljas stöd

Utbetalning av stödet sker efter en utbetalningsplan som finns i beslutet på Mina sidor. För mer information om utbetalning, se Allmänna villkor för stöd som följer med beslutet om stöd.

8 Utlysningen är en del av Industriklivet

Sveriges riksdag har antagit klimatmålet att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären 2045, och därefter uppnå negativa utsläpp. Stora och komplexa tekniskprång krävs inom flera industrier för att nå klimatmålet. För att stödja omställningen har regeringen beslutat om den långsiktiga satsningen Industriklivet.

Energimyndigheten fick genom Regleringsbrev för 2018 i uppdrag att ansvara för Industriklivet. Industriklivet omfattar åtgärder som bidrar till att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser samt andra växthusgasutsläpp såsom vissa förbränningsutsläpp och diffusa utsläpp kopplade till processrelaterade utsläpp, strategiskt viktiga insatser inom industrin som bidrar till klimatomställningen i övriga samhället samt åtgärder som bidrar till permanenta negativa utsläpp av växthusgaser.

Industriklivet är sedan 2021 en del av den gröna återstarten för ett klimatsmart samhälle efter covid-19-pandemin och ingår i EU:s Facilitet för återhämtning och resiliens (The Recovery and Resilience Facility, RRF). RRF är ett inslag i Next Generation EU som bland annat ska bidra till ett mer miljövänligt EU, bättre anpassat till nuvarande och kommande utmaningar.

9 Om du har frågor

Skicka e-post till industriklivet@energimyndigheten.se eller kontakta

Anna Thorsell, 016-544 20 48

Isabella Gustafsson Ismodes, 016-544 21 62

Bilaga 1 – Vad och hur stor andel av projektets kostnader kan vi få stöd för?

Stöd inom Industriklivet kan lämnas till åtgärder som anges i kapitel I och i artiklarna 17, 18, 22, 24, 25, 25c-29, 36, 36b, 38, 41, 47-49, 56, 56b och 56c i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Stöd kan även lämnas till projekt enligt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013.

De vanligaste stöden inom Industriklivet är enligt [kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#):

- artikel 25, exempelvis pilot- och demonstrationsprojekt (experimentell utveckling) samt genomförbarhetsstudier inför pilot- och demonstrationsprojekt
- artikel 36 avser investeringsstöd till miljöskydd, inklusive utfasning av fossila bränslen
- artikel 41 avser investeringsstöd till främjande av energi från förnybara energikällor, av förnybar vätgas och av högeffektiv kraftvärme
- artikel 47 avser investeringsstöd till resurseffektivitet och till att stödja övergången till en cirkulär ekonomi
- artikel 49 avser stöd till studier och konsulttjänster som har ett direkt samband med en eventuell framtida investering, så kallade miljöstudier

Projektets omfattning och högsta tillåtna stöd per projekt är beroende av projektets och stödmottagarnas karaktär. Hur mycket stöd varje projektdeltagare kan få beror bland annat på:

- hur stora stödberättigande kostnader som deltagaren har
- om deltagaren är ett företag eller bedriver icke-ekonomisk verksamhet
- vilken typ av aktiviteter som ingår i projektet

Nedan beskrivs några generella punkter samt hänvisas till artiklar i förordningen ovan där mer detaljerade beskrivningar finns. Observera att denna bilaga inte är heltäckande och inte heller tar upp alla artiklar som är möjliga för stöd inom Industriklivet. Urvalet har gjorts utifrån vanligt förekommande frågor och de artiklar som i dagsläget är mest aktuella.

Stöd till företag

Hur stor andel av ett företags stödberättigande kostnader (den så kallade stödnivån) som kan täckas av stödet från Energimyndigheten bestäms av EU:s statsstödsregler. Stödnivån bestäms bl.a. dels utifrån vilken kategori som de olika aktiviteterna i projektet anses motsvara och dels utifrån storleken på företaget som ska ta emot stödet.

Som företag betraktas varje enhet, oberoende av juridisk form, som bedriver ekonomisk verksamhet. Med ekonomisk verksamhet avses att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Som företag anses således sådana enheter som utövar ett hantverk eller annan verksamhet enskilt eller inom familjen, personsammanslutningar eller föreningar som bedriver en regelbunden ekonomisk verksamhet.

Stödmottagare som är företag (stödmottagare som alltså bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

Särskilt om konsultkostnader

Om den person som utför konsulttjänsten är anställd i projektpartens koncernföretag, intresseföretag eller i ett företag som står under bestämmande inflytande av en närstående till projektparten kan kostnaden för en konsulttjänst dock vara stödberättigande trots att aktören inte är extern. Kostnaden som får tas upp som stödberättigande är då ett belopp som motsvarar den faktiska personalkostnaden (bruttolön och lönebikostnad), men maximalt 800 kr/timme i genomsnittlig kostnad hos den aktören för personen i fråga. Marknadsmässig konsulttaxa får alltså i dessa fall inte tas upp som stödberättigande kostnad. I dessa fall ska kostnaderna tydligt särredovisas under köpta tjänster.

Om konsultkostnader/köpta tjänster finns i projektet ska timpris och antal timmar anges. Kostnaderna ska vara ändamålsenliga och kommer att bedömas utifrån organisation och typ av aktivitet.

Stödets storlek beror på företagets storlek

Den maximala stödnivån som ett företag kan få beror också på företagets storlek. Om sökanden är ett litet eller medelstort företag kan, i vissa fall, stödnivån höjas. I vilka fall och med hur mycket framgår av respektive artikel i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

Vid bedömning av ett företags storlek måste man ta hänsyn till antalet anställda, årsomsättning och balansomslutning. Storleken på företag definieras enligt Tabell . För att exempelvis klassas som ett medelstort företag krävs det dels att man har färre än 250 personer anställda, dels att *antingen* företagets årsomsättning *eller* balansomslutning understiger beloppen som framgår av tabell 1 nedan (alltså 50 miljoner euro respektive 43 miljoner euro). Av betydelse för bedömningen av ett företags storlek är även företagets relation till andra företag, främst ägare, och graden av kontroll som andra företag utövar över företaget. Detta finns beskrivet i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2 och 3. Se även kommissionens användarhandledning om definitionen av SMF-företag.

Tabell 1. Definition av företagens storlek¹

Storlek	Antal anställda*	Årsomsättning eller balansomslutning**
Små företag	< 50	≤ 10 milj. €
Medelstora företag	< 250	≤ 50 milj. € resp. ≤ 43 milj. €
Stora företag	≥ 250	> 50 milj. € resp. > 43 milj. €

*) Med anställda avses inte bara löntagare utan även ägare som arbetar i företaget utan att vara anställda och konsulter som befinner sig i en beroendeställning till företaget.

**) Uppgifter från det senast godkända räkenskapsåret beaktas. För att ett tröskelvärde ska anses passerat ska företaget ha haft högre eller lägre värden under två år i rad.

Tillägg till stödnivåerna

Tillägg får under vissa förhållanden lämnas. För tillägg och vilka villkor som måste vara uppfyllda se respektive artikel i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Tillägg gäller exempelvis för små och medelstora företag, faktiskt samarbete och om projektet genomförs i utpekade stödområden.

Stöd till icke-ekonomisk verksamhet

Aktörer som inte bedriver ekonomisk verksamhet (såsom exempelvis universitet, högskolor, kommuner och forskningsinstitut, i den utsträckning arbetet bedrivs inom den icke-ekonomiska verksamheten) kan få stöd med upp till 100 procent av aktörens stödberättigande kostnader i projektet.

- Universitet och högskolor får göra påslag för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar
- Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent på sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten.

Samfinansiering

Energimyndighetens stöd täcker ofta inte den sökande aktörens hela kostnad för de projektaktiviteter som aktören söker stöd för. När så är fallet, måste företaget antingen själv stå för den resterande kostnaden, eller hitta annan privat finansiering i form av kontanta medel.

---

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014, bilaga 1, artikel 2. Länk finns på utlysningens webbsida.

Den delen av de stödberättigande kostnader som Energimyndigheten inte finansierar kallas för samfinansiering. Observera att en aktör inte kan samfinansiera en annan aktörs kostnader genom egen-/in-kind-insatser. Detta beror på att kostnaden för en egeninsats uppstår hos den aktör som utför aktiviteten och kan därför inte överföras till någon annan aktör.

Observera att den totala offentliga (statliga regionala eller kommunala) finansieringen för samma stödberättigande kostnader får inte överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.² Om ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd från en annan offentlig finansiär för samma kostnader som ni ansöker stöd för från Energimyndigheten, måste ni därför meddela det till Energimyndigheten. Detta är viktigt för att undvika att ditt företag senare kan bli återbetalningsskyldigt för beviljat stöd.

För det fall att ditt företag har sökt, erhållit eller planerar att söka stöd som förvaltas direkt av EU:s institutioner utan inblandning av svenska myndigheter (t.ex. program som Horisont 2020 eller Cosme), måste ni anmäla även det till Energimyndigheten när ni söker stöd av oss. Detta är viktigt för att undvika eventuell återbetalningsskyldighet, eftersom det sammanlagda stödet från EU:s institutioner och Energimyndigheten för samma stödberättigande kostnader inte får överskrida de högsta tillåtna stödnivåer eller belopp som följer av tillämpliga EU-regler.³

Internationella aktiviteter

Energimyndigheten är restriktiv med att ge stöd till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige. Detta kan ske i undantagsfall om samtliga av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- 1 Det kan styrkas att de aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige har en unik kompetens som inte finns hos aktörer i Sverige.
- 2 Projektet är väsentligt för att uppnå Industriklivets syfte.
- 3 Det kan ske en tydlig kunskapsöverföring till aktörer i Sverige.

Energimyndigheten kan neka finansiering till aktörer som inte har någon verksamhet i Sverige även om samtliga av ovanstående kriterier anses vara uppfyllda.

Aktiviteterna i projektet delas in i kategorier

I denna utlysning inom Industriklivet kan stöd ges till projekt som avser:

- Förstudier
  - Genomförbarhetsstudie inför pilot-/demonstrationsprojekt (artikel 25),

---

² Se artikel 8.3 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014.

³ Se artikel 8.2 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014

- Miljöstudie inför investering i kommersiell anläggning (artikel 49)
- Pilot-/demonstrationsprojekt, artikel 25
  - Experimentell utveckling
  - Industriell forskning (endast som en mindre del av ett projekt)
- Investering i kommersiella anläggningar (exempelvis artikel 36–38, 41 och 47)

Den maximala stödnivån som en aktör kan få beror på vilken kategori som aktiviteterna i projektet anses motsvara. Aktiviteterna i projektet kan motsvara flera olika kategorier.

De maximalt tillåtna stödnivåerna som ett företag kan få framgår av Tabell 2 samt av de olika artiklarna i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014⁴. Ta gärna kontakt med oss på industriklivet@energimyndigheten.se om du har frågor om vilken kategori ditt projekt tillhör och aktuella stödnivåer.

Tabell 2. Översikt maximala stödnivåer

Typ av kategorier	Små företag	Medelstora företag	Stora företag	Tröskelvärde för notifiering*
Genomförbarhetsstudie	70 %	60 %	50 %	8,25 MEUR
Miljöstudie	70 %	60 %	50 %	30 MEUR
Industriell forskning	70 %	60 %	50 %	35 MEUR
Experimentell utveckling	45 %	35 %	25 %	25 MEUR
Investering	**	**	**	**

*) Anmälan till och godkännande från Kommissionen krävs för projekt där stödet till respektive projektpart överstiger dessa nivåer.

**) Stödnivåer och tröskelvärden beror på vilken artikel som avses, se [kommissionens förordning \(EU\) nr 651/2014](#).

Bidrag till icke-ekonomisk verksamhet, till exempel universitet och forskningsinstitut, har möjlighet till 100 % stöd oavsett projektkategori.

Genomförbarhetsstudier

Genomförbarhetsstudier definieras som utvärdering och analys av potentialen för ett projekt som syftar till att stödja beslutsprocessen genom att objektivt och rationellt avslöja projektets starka och svaga sidor, möjligheter och risker samt att identifiera de resurser som krävs för att genomföra det, och slutligen utsikterna för att projektet blir en framgång.

---

⁴ Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 av den 17 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget.

Industriell forskning

Industriell forskning definieras som planerad forskning eller kritisk analys, som syftar till att förvärva ny kunskap och nya färdigheter för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster, eller för att markant förbättra befintliga produkter, processer eller tjänster. Detta inbegriper skapandet av komponenter som utgör delar av komplexa system, och kan inbegripa byggande av prototyper i laboriemiljö eller i en miljö med simulerade gränssnitt till befintliga system och till pilotverksamhet, om detta är nödvändigt för den industriella forskningen, särskilt för allmän teknikvalidering.

Industriell forskning ingår endast i denna utlysning som en mindre del av ett pilot-/demoprojekt. För rena forskningsprojekt finns forskningsutlysningen.

Experimentell utveckling

Experimentell utveckling definieras som att förvärva, kombinera, forma och använda befintliga vetenskapliga, tekniska, näringslivsmässiga och andra relevanta kunskaper och färdigheter med syftet att utarbeta nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster. Detta kan också inbegripa t.ex. verksamheter som syftar till konceptuell definition, planering och dokumentation av nya produkter, processer eller tjänster.

Experimentell utveckling kan inbegripa utformning av prototyper, demonstration, pilotarbete, testning och validering av nya eller förbättrade produkter, processer eller tjänster i miljöer som motsvarar realistiska driftsförhållanden, där det primära syftet är att göra ytterligare tekniska förbättringar på de produkter, processer eller tjänster som ännu inte är fasta. Detta kan omfatta utveckling av en kommersiellt användbar prototyp eller ett pilotarbete som med nödvändighet är den slutliga kommersiella produkten och som är alltför dyr att producera för att endast användas för demonstration och utvärdering.

Experimentell utveckling inbegriper inte rutinmässiga eller återkommande ändringar av befintliga varor, tillverkningsmetoder, tillverkningsprocesser, tjänster eller andra pågående verksamheter även om dessa ändringar kan innebära förbättringar.

Miljöstudier

Ni kan få stöd för kostnader för de studier eller konsulttjänster, som har ett direkt samband med investeringar för miljöskydd enligt artikel 49 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014. Med investeringar för miljöskydd avses investeringar som beskrivs i avsnitt 7 i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 och där investeringen uppfyller Industrilivets syfte.

Investering

Ni kan få stöd för kostnader i samband med investeringar i kommersiella anläggningar för att höja nivån på miljöskyddet enligt nedanstående artiklar i kommissionens förordning (EU) nr 651/2014:

- Artikel 36, Investeringstöd till miljöskydd, inklusive utfasning av fossila bränslen

- Artikel 36b, Investeringsstöd till förvärv av rena fordon eller utsläppsfria fordon och för efterhandsanpassning av fordon
- Artikel 38, Investeringsstöd till andra energieffektivitetsåtgärder än i byggnader
- Artikel 41, Investeringsstöd till främjande av energi från förnybara energikällor, av förnybar vätgas och av högeffektiv kraftvärme
- Artikel 47, Investeringsstöd till resurseffektivitet och till att stödja övergången till en cirkulär ekonomi
- Artikel 48, Investeringsstöd för energiinfrastruktur
- Artikel 56, Investeringsstöd till lokal infrastruktur
- Artikel 56b, Stöd till kusthamnar
- Artikel 56c, Stöd till inlandshamnar

Stöd av mindre betydelse

Energimyndigheten kan lämna så kallat stöd av mindre betydelse (så kallat de minimis-stöd) enligt 2 § andra punkten i förordningen (2008:761). För att stöd av mindre betydelse ska kunna lämnas, behöver ditt företag uppfylla villkoren i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013. Stöd av mindre betydelse kan som huvudregel lämnas upp till ett takbelopp motsvarande 200 000 euro under en period av tre beskattningsår, dvs. innevarande och två föregående beskattningsår.

Takbeloppen avser bruttobelopp, dvs. belopp före avdrag för skatt eller andra avgifter. Observera också att om ditt företag ingår i en koncern, gäller takbeloppet för stöd av mindre betydelse som lämnats i Sverige till hela koncernen.

Vid beräkning av hur mycket stöd av mindre betydelse ditt företag kan få, ska allt stöd av mindre betydelse som företaget har erhållit från olika offentliga stödgivare (stat, region eller kommun) under de tre senaste beskattningsåren räknas ihop. Företag som ansöker om stöd av mindre betydelse ska därför i samband med sin ansökan om stöd lämna in ett intyg till Energimyndigheten där företaget anger allt annat stöd av mindre betydelse som det har erhållit de tre senaste beskattningsåren.

Bilaga 2 - Allmänna villkor för stöd

Dessa allmänna villkor för stöd gäller om inte annat framgår av Statens energimyndighets (Energimyndigheten) beslut om stöd.

Definitioner

Med *stödmottagare* avses i dessa villkor den organisation eller de organisationer som enligt Energimyndighetens beslut tar emot stöd från Energimyndigheten.

Vid projekt med flera deltagande organisationer avses med *projektpart* de organisationer som deltar i projektet (dock ej organisationer som utför konsultuppdrag för stödmottagarens räkning).

Vid projekt med flera projektparter avses med *koordinator* den projektpart som samordnar projektet, tar emot stödet från Energimyndigheten och som i enlighet med Energimyndighetens beslut vidarebefordrar stöd till övriga stödmottagare som deltar i projektet.

1 § Allmänt

Stödet har beviljats för att finansiera genomförandet av det projekt som anges i Energimyndighetens beslut om stöd.

Stödmottagarna har rätt till beslutade medel endast om Energimyndigheten får de medel som behövs från regeringen.

Stödmottagaren ska finansiera den del av sina kostnader som inte täcks av stödet från Energimyndigheten med egna medel eller med medel från annan finansör. Stödmottagaren ansvarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden.

Vid all presentation av projektet ska det anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

2 § Koordinators och projektledarens åtaganden vid projekt med flera projektparter

Vid projekt med flera projektparter har koordinators och projektledarens följande åtaganden, utöver vad som gäller för samtliga stödmottagare.

- Projektledaren ska ha behörighet att företräda alla stödmottagare avseende projektet i förhållande till Energimyndigheten.
- Koordinators ska ta emot Energimyndighetens utbetalning av stöd.
- Koordinators ska överföra Energimyndighetens stöd till övriga stödmottagare i enlighet med myndighetens beslut om stöd.
- Projektledaren ska på Energimyndighetens begäran styrka hur varje utbetalning har fördelats mellan de olika stödmottagarna.

- Projektledaren ska omgående till övriga stödmottagare vidarebefordra Energimyndighetens beslut, ändringsbeslut och annan för stödmottagare relevant information från Energimyndigheten.
- Projektledaren ska under projekttiden rapportera enligt Energimyndighetens beslut och anvisningar i enlighet med 7 §.
- Projektledaren ska säkerställa att Energimyndigheten omedelbart underrättas om sådana omständigheter uppstår som framgår av 8 §.
- Projektledaren ska ansöka om ändringar i projektet i enlighet med 8 §.

3 § Stödberättigande kostnader

3.1 Allmänna krav

Med stödberättigande kostnader menas de kostnader som stödet från Energimyndigheten beräknas på. Vilka kostnader som är stödberättigande i ett projekt och hur stor andel av dessa kostnader som stödmottagaren kan få stöd för beror på vilken stödgrund Energimyndigheten har fattat sitt beslut om stöd mot. Stödgrunden framgår av Energimyndighetens beslut.

För att en kostnad ska vara stödberättigande gäller dessa allmänna krav:

- Kostnaden ska vara skälig.
- Kostnaden ska ha uppkommit för genomförandet av projektet.
- Kostnaden ska vara faktisk och reviderbar, vilket innebär att den ska kunna återfinnas i stödmottagarens bokföring. En stödmottagare kan till exempel inte få stöd för arbete som utförs utan lön. Kostnaden får inte heller vara uppskattad.
- Kostnaden ska bäras av stödmottagaren, vilket innebär att en stödmottagare bara får ta upp sina egna bokförda kostnader.
- Kostnaden ska vara fastställd i enlighet med god redovisningssed.
- Kostnaden ska ha uppkommit i projektet och under den projekttid som framgår av beslutet. Kostnader som uppkommit före eller efter den i beslutet angivna projekttiden är inte stödberättigande.

I stödmottagarens bokföring ska projektkostnaderna vara redovisade på ett sådant sätt att de går att särskilja från stödmottagarens övriga transaktioner.

3.2 Särskilt om lönekostnader

Direkta kostnader för personal (bruttolön och lönebikostnad) ska redovisas som lönekostnader i den omfattning som dessa personer arbetar i projektet. Med lönebikostnader avses sociala avgifter enligt lag, obligatoriska pensionsavsättningar, obligatoriska försäkringar och avgifter samt semesterersättning. Lönekostnaden ska vara reviderbar. Tidsredovisning ska kunna visas upp på begäran av Energimyndigheten.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för direkta lönekostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.

- För *övriga stödmottagare* (som inte är universitet eller högskolor) gäller att de totala stödberättigande lönekostnaderna kan uppgå till en genomsnittlig kostnad om maximalt 800 kronor per timme. Kostnaden ska i enlighet med de allmänna kraven i 3.1 vara faktisk, vilket innebär att kostnaden *inte* får vara en schablon. Det innebär att om de faktiska lönekostnaderna är högre än 800 kronor per timme, är högst 800 kronor per timme stödberättigande. Omvänt gäller att om de faktiska kostnaderna understiger 800 kronor per timme, ska de lägre, faktiska kostnaderna tas upp. Genomsnittlig kostnad betyder att om en stödmottagare har flera personer med olika lönenivåer som arbetar i projektet, får den genomsnittliga lönekostnaden uppgå till högst 800 kronor per timme för att vara stödberättigande. Beräkningen ska göras utifrån de totala faktiska lönekostnaderna delat med totalt antal timmar nedlagda i projektet. Om resultatet vid beräkningen överstiger 800 kronor per timme, ska lönekostnaderna minskas vid redovisning till Energimyndigheten.

3.3 Särskilt om indirekta kostnader

Indirekta kostnader (overhead-kostnader) är allmänna omkostnader som inte uppkommer som en omedelbar följd av projektet under projekttiden. Detta gäller till exempel löner och arvoden till personal som inte arbetar specifikt med projektet (såsom personal som arbetar med ekonomi eller administration som inte är projektspecifik), kontorsmaterial och IT-system.

- *Stödmottagare som är universitet och högskolor* kan få stöd för indirekta kostnader enligt den fullkostnadsprincip som de tillämpar.
- *Stödmottagare som inte bedriver ekonomisk verksamhet* kan få stöd för indirekta kostnader med högst 30 procent av sina stödberättigande direkta kostnader för personal (lön och lönebikostnader). Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, förutsatt att projektet genomförs i den icke-ekonomiska verksamheten och att stödmottagaren tydligt särskiljer sin icke-ekonomiska verksamhet, dess kostnader och finansiering från sin ekonomiska verksamhet.
- *Stödmottagare som är företag* (stödmottagare som bedriver ekonomisk verksamhet) kan inte få stöd för indirekta kostnader. Detta gäller också om en stödmottagare bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, om projektet genomförs i den ekonomiska verksamheten.

3.4 Särskilt om konsultkostnader

Ersättning till personer som inte är anställda av en stödmottagare ska redovisas som köpta tjänster (konsultkostnader). Ersättning för köpta tjänster ska vara marknadsmässig. Projektpart får inom projektet inte vara underleverantör till annan projektpart.

4 § Utbetalning av stöd

Utbetalningsplanen framgår av beslutet om stöd. Utbetalning av stöd sker utan föregående rekvisition om inte annat framgår av beslutet. Bidraget täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos stödmottagaren. Projektledaren ska skicka in

verifikationer för de redovisade kostnaderna om Energimyndigheten begär det. Energimyndigheten har rätt att hålla inne utbetalningar av stöd om stödmottagaren inte har arbetat upp minst 90 procent av tidigare utbetalt stöd i samma projekt.

5 § Arbetsgivarförhållanden

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter och liknande.

6 § Underrättelseskyldighet angående finansiering

Projektledaren ska omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om stödmottagaren ansöker om eller får medel för projektet från annan finansiär än Energimyndigheten. Detta gäller även andra ändringar av finansieringen av projektet jämfört med vad som framgår av Energimyndighetens beslut om stöd.

7 § Redovisning av projektet

Projektledaren ska redovisa hur projektet fortlöpt i enlighet med Energimyndighetens beslut om stöd samt på Energimyndighetens begäran.

Om projektpart enligt beslutet får medel motsvarande tre miljoner kronor eller mer från Energimyndigheten ska revisorsintyg från auktoriserad eller godkänd revisor avseende denna projektpart bifogas slutredovisningen. För kommun, landsting, statliga myndigheter, universitet och högskola accepteras revisorsintyg från internrevisor. Revisorsintyg ska även bifogas slutredovisningen om Energimyndigheten så särskilt begär. Genom intyget ska revisor bekräfta att i slutredovisningen redovisade kostnader för projektparten hämtats ur dennes bokföring, att kostnaderna har uppkommit under den projekttid som framgår av beslutet, att kostnaderna är verifierade (styrkta) och att projektpartens redovisningsrutiner är utformade i enlighet med god redovisningssed.

8 § Ändringar i projektet

Projektledaren ska i förväg ansöka hos Energimyndigheten om att få göra ändringar i projektet, främst genom att skicka in en ändringsansökan via Mina sidor. Detta gäller till exempel byte av projektledare, byte av stödmottagare, ändrad projekttid, ändring i genomförandet eller ändringar i projektparternas kostnader och finansiering. Förskjutningar accepteras mellan kostnadsslagen inom de kostnadstabeller som framgår av Energimyndighetens beslut upp till och med 10 procent. Projektledaren ska ansöka hos Energimyndigheten om ändringar som överstiger 10 procent om beloppet är större än 50 000 kronor.

Projektledaren ska omgående underrätta Energimyndigheten om projektet avbryts eller försenas, om stödmottagaren kommer på obestånd eller om annan omständighet av väsentlig betydelse inträffar. Projektledaren ska även omgående anmäla namn- och adressändring till Energimyndigheten.

9 § Ändring av beslut

Ändringar eller tillägg till Energimyndighetens beslut om stöd ska upprättas skriftligen av Energimyndigheten för att gälla.

10 § Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare har nyttjanderätt över projektresultat som uppkommer inom projektet. Projektresultaten får överlåtas eller upplåtas till annan. Stödmottagare får dock inte överlåta eller upplåta projektresultat, eller på annat sätt vidta någon åtgärd som medför att det blir fråga om indirekt statligt stöd.

11 § Granskningsrätt

Energimyndigheten eller annan som Energimyndigheten utsett (till exempel auktoriserad revisor) har rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som innehåller uppgifter om till exempel den tekniska och ekonomiska utvecklingen av ett projekt. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från datumet för projektslut.

12 § Återbetalning av medel som inte har arbetats upp

Utbetalda medel som inte har arbetats upp av stödmottagaren ska återbetalas till Energimyndigheten. Efter att projektledaren har slutredovisat meddelar Energimyndigheten om någon av stödmottagarna är skyldiga att återbetala medel och med vilket belopp.

13 § Sanktioner

Energimyndigheten får besluta att ett beviljat stöd helt eller delvis inte ska betalas ut om

- 4 den som ansökt om stöd genom att lämna oriktiga uppgifter eller på något annat sätt har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
- 5 stödet av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
- 6 villkoren för stödet inte har följts.

Stödmottagaren är återbetalningsskyldig om någon av de grunder som anges i punkterna 1–3 ovan är uppfyllda. Energimyndigheten kan då komma att helt eller delvis kräva tillbaka stödet plus ränta enligt räntelagen (1975:635).

Vid det fallet att stödet från Energimyndigheten utgör olagligt statligt stöd, är stödmottagaren skyldig att betala tillbaka stödet om återbetalning inte får underlåtas enligt EU-rätten. Detta framgår av 3 § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler. Energimyndigheten ska då i enlighet med samma lag återkräva stödet plus ränta från utbetalningsdagen.

Energimyndigheten kan hålla inne utbetalningar av stöd tills vidare om myndigheten överväger men ännu inte har beslutat om sanktioner. Myndigheten kan också välja att inte betala ut stöd om utredning av sanktioner gentemot samma stödmottagare pågår i ett annat projekt som Energimyndigheten finansierar.